
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้อัตตาริค (ศาสนาประวัติ)
เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์
สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะห์) ปีที่ 6

ฮารดีนี เจ๊ะหมิง¹

ซัมซุ สาอู²

อูไรรัตน์ ยามาเร้ง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อัตตาริค (ศาสนาประวัติ) เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะห์) ปีที่ 6 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์กับการสอนแบบปกติ และ (4) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะห์) ปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านตะบิงตัง ใช้แบบแผนการวิจัยเป็นแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวัดก่อนหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนการสอนสาระอัตตาริค (ศาสนาประวัติ) โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์และแผนการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า (1) ประสิทธิภาพของการแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ มีประสิทธิภาพ 83.52/88.40 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² Ph.D. (Education-Educational Administration) อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

เรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ อัตตาริค (ศาสนประวัติ)
เคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6

The Development of Academic Achievement of Islamic History on the 4 Rightly Guided Caliphs Using Jigsaw Cooperative Learning Technique (JCLT) For Islamic Beginning Level 6 Students

Hartinee Cheming¹

Samsoo Sa-u²

Urairat Yamareng³

Abstract

The purposes of this research were : 1. to determine the efficiency of the Islamic History on The 4 Rightly Guided Caliphs by using Jigsaw Cooperative Learning Technique (JCLT) for Islamic beginning level 6 students, 2. to compare academic achievements of students before and after being taught by JCLT, 3. to compare learning achievements of students taught by JCLT and the conventional approach, and 4. to evaluate the students' satisfaction towards using JCLT. The samples are Islamic Beginning Level 6 Students at Tabingtigi School, who attended class in semester 1 and academic years of B.E. 2555. The study was designed to examine the Pretest – Posttest score and dividing the samples into two groups : control and treatment group. The research instruments were 1. the JCLT's lesson plans, 2. an academic achievement test on teaching Islamic History, and 3. an assessment of students' satisfaction toward JCLT. The data was analyzed using percentage, mean, S.D. and dependent *t*-test. Results of the study indicated that: by 1. the academic achievement score of Islamic History on The 4 Rightly Guided Caliphs by using JCLT was 83.52/88.40, 2. the posttest score of students taught by JCLT was significantly higher than pretest score at *p*-value 0.01, 3. the academic achievement of students taught by JCLT were significantly higher than students taught by the conventional approach at *p*-value 0.05, and 4. students' satisfactions towards the JCLT were the highest.

Keywords : Academic Achievement, Jigsaw Cooperative Learning Technique (JCLT), Islamic History Education, The 4 Rightly Guided Caliphs, Islamic beginning level 6 Students

¹ M.A.Student in Islamic Teaching Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

² Ph.D. (Education-Educational Administration), Lecturer, College of Islamic Studies, Prince of Songkla University Pattani Campus

³ Assistan Professor Islamic Teaching Program Faculty of Education, Yala Rajabhat University

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้ฮาดิษ (ศาสนาประวัต)

เรื่องเคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อับติดาอียะห์) ปีที่ 6

บทนำ

เคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่หรือ เคาะลีฟะฮ์อัรรอซิดูน (The 4 rightly guided caliphs) เป็นตัวแทนการสืบทอดในตำแหน่งการปกครองต่อจากท่านศาสดา (ซ.ล.) เรื่องราวดังกล่าวเป็นประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญสำหรับมุสลิมที่ต้องเรียนรู้โดยเป็นต้นแบบของการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ โดยเคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่ประกอบด้วย อับูบักร์ อุมัร อูสมาน และอาลี แต่ละท่านมีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ สร้างคุณประโยชน์และเป็นต้นแบบให้แก่ประชาชาติอิสลามอย่างมากมาย (วรญาณ ดาราภัย, 2554) และเป็นแบบอย่างในการอ้างอิงถึงคุณลักษณะและแบบแผนเพื่อปรับใช้ในยุคปัจจุบัน (Abdekkader, 2003; Ahmad, 2007)

ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานสาระฮาดิษ (ศาสนาประวัต) ชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อับติดาอียะห์) ปีที่ 6 ไว้ว่าเข้าใจประวัติความเป็นมา ความสำคัญของแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อิสลามสามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และเกิดความตระหนักในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2552)

ในการจัดการเรียนสาระศาสนาประวัต

ในปัจจุบันนั้นยังต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้สาระฮาดิษ (ศาสนาประวัต) ซึ่งจากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัยที่พบว่า ศาสนาประวัตเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเข้มข้น ต้องการการอธิบายหลายครั้ง ผู้เรียนต้องเรียนรู้เนื้อหาจำนวนมาก มีเรื่องของเวลาและเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้รู้สึกว่าเป็นวิชาที่เรียนยาก และเนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์มีข้อมูลมากมาย ครูผู้สอนจึงต้องพยายามเลือกเนื้อหาที่มีความสำคัญ และต้องสามารถเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบันได้จึงเป็นข้อจำกัดของการสอนที่ต้องใช้เวลาสอนค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องเทคนิคการสอนของครูผู้สอนก็สร้างข้อจำกัดในการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น จากการศึกษาของโสภิ วรรณาสดี (2555) ที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ที่เรียนวิชาศาสนาประวัตมักจะนั่งฟังครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เป้าหมายในการเรียน เป็นต้น

การสอนกลุ่มสาระประวัติศาสตร์ที่ติดนั้นต้องมีองค์ประกอบหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิคการสอน ดังเช่น สายัณห์ สิทธิโชค (2553) ได้เน้นถึงความสำคัญของครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ว่า จะต้องมีความรู้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ปรับเปลี่ยนตาม

บริบทของเนื้อหาและวัยของผู้เรียนสามารถนำมาบูรณาการได้กับทุกกลุ่มสาระและทุกวิธีของการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความรู้และมุมมองที่หลากหลายซึ่งจะช่วยให้ใช้ประโยชน์ได้ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Steeves, 1998)

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา พบว่า การสอนสาระประวัติศาสตร์มีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายซึ่งแต่ละวิธีก็สามารถสร้างความน่าสนใจและเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่แตกต่างกัน (สุตริก แก้วระงับ, 2548; อรรถพร หลอมทอง, 2551; อัจฉราพร ต้นบรรจง, 2545) นอกจากนี้ จากการศึกษาของ ธัญญภัทร์ ปุณยมนัสโรจน์ (2555) ยังได้เสนอแนะข้อค้นพบเกี่ยวกับการจัดการเรียนสอนสาระประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนต้องการ คือ ผู้เรียนชอบกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ที่มีการอธิบายเนื้อหาวิชาที่เข้าใจง่าย มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายมีการจัดกิจกรรมให้ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และต้องการให้มีการทบทวนเนื้อหาก่อนทำการสอนทุกครั้งซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในรายวิชามากขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw Cooperative Learning Technique : JCLT)

ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อัตตารัต (ศาสนประวัติ) เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ ซึ่งมีเนื้อหาจำนวนมาก แต่มีข้อจำกัดของเวลาในการจัดการเรียนรู้ โดยเทคนิคดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้ในการสอนสาระการเรียนรู้ที่หลากหลาย (ทิศนา ขมมณี, 2545) และมีกิจกรรมที่สร้างกระบวนการกลุ่มที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ให้แก่ผู้เรียนเช่น ทักษะการทำงานเป็นทีม (กนกพร แสงสว่าง, 2540) การสร้างมนุษยสัมพันธ์ (พะเยาว์ คงยืน สุมณฑิพย์ บุญสมบัติ และประพนธ์ เจียร กุลม, 2555) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (จิราพร ยมนา สิริวรรณ ศรีพล และสมประสงค์ น่วมบุญลือ, 2555) เป็นต้น ซึ่งเทคนิคดังกล่าวนี้เป็นวิธีที่น่าสนใจและสามารถประยุกต์ได้กับการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์รูปแบบที่เน้นการร่วมมือและเรียนรู้ร่วมกัน อันเป็นแนวทางการสอนประวัติศาสตร์ตามข้อเสนอแนะของสมาคมครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ของประเทศออสเตรเลีย ที่สนับสนุนการสอนประวัติศาสตร์ที่เน้นทักษะการค้นหาและวิเคราะห์เพื่อส่งเสริมให้เรียนรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (AC History Units, 2016) ซึ่งการพัฒนาแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนรู้สาระศาสนบัญญัติ ช่วยเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาศาสนาประวัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อัตตาริค (ศาสนประวัติ) เรื่องเคสพิพธั้ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะห์) ปีที่ 6

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้อัตตาริค (ศาสนประวัติ) เรื่องเคสพิพธั้ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะห์) ปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับการสอนแบบปกติ

4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์

แนวคิดและทฤษฎี

การสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอร์เป็น การสอนที่อาศัยแนวคิดการต่อภาพ โดยการ สอนรูปแบบดังกล่าวนี้นักเรียนแต่ละคนจะได้ ศึกษาเพียงส่วนหนึ่งหรือหัวข้อย่อยของเนื้อหา ทั้งหมดจากการศึกษาเรื่องนั้น ๆ ผ่านทาง เอกสารหรือกิจกรรมที่ครูจัดให้ ในกระบวนการ ศึกษาหัวข้อย่อยนั้น นักเรียนจะทำงานเป็น กลุ่มกับเพื่อนที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อ ย่อยเดียวกัน และเตรียมพร้อมที่จะกลับไป

อธิบายหรือสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มพื้นฐาน ของตนเองการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการ ดังกล่าวมีแนวทางคือ จัดให้ผู้เรียนที่มีความ แตกต่างกันกลุ่มละ 5-6 คนเรียนรู้ร่วมกันโดย ผู้สอนแบ่งบทเรียนเป็นเรื่องย่อย มอบหมายให้ ผู้เรียนแบ่งภารกิจศึกษาเรื่องย่อย ดังกล่าว และนำผลการศึกษามานำเสนอต่อกลุ่ม (ทิศนา แชนมณี, 2545)

การจัดกิจกรรมดังกล่าวเน้น กระบวนการกลุ่มซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่สมาชิกในแต่ละกลุ่มจะมีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ รับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่ากับ รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนใน กลุ่มด้วย ซึ่งเป็นแนวทางในการ จัด กระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะด้าน อื่น ๆ ไปด้วย (กนกพร แสงสว่าง, 2540; กรม วิชาการ, 2544; ทิศนา แชนมณี, 2545, 2548; วัฒนาพร ระบุทุกข์, 2545)

การวิจัยที่ผ่านมาพบว่า เทคนิค ดังกล่าวสามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ใน หลากหลายวิชาให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นักศึกษากลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนแบบจิกซอร์ มีค่า คะแนนผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการเรียน แบบบรรยาย และในการประเมินทัศนคติเป็น รายบุคคลในมติกกลุ่ม พบว่าการใช้วิธีการ แบบจิกซอร์ จะช่วยสร้างทัศนคติเป็นไปใน ทางบวกมากกว่าการใช้วิธีการแบบบรรยาย (นรินทร์ กระพี้แดง, 2547; รุ่งทิพา วิริยาสถิต,

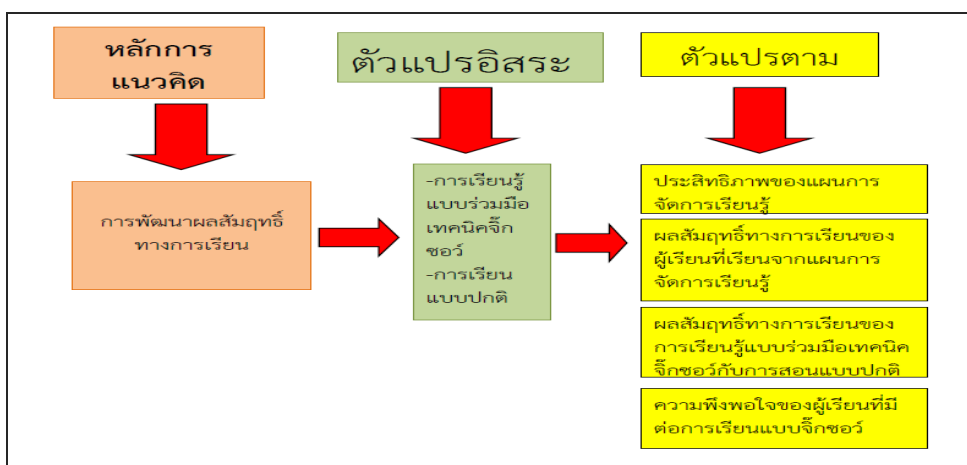
2551) นอกจากนั้นเทคนิคดังกล่าวยังสามารถเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มได้อีกด้วย (พะเยาว์ คงยืน สมุนทิพย์ บุญสมบัติ และประพนธ์ เจริญกุล, 2555)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือจิกซอร์ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มอย่างมีความสุข ร่วมมือและ

ช่วยเหลือกันเพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ การช่วยเหลือกันทำให้กลุ่มของตนเองประสบความสำเร็จ และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระอัตตาริศา (ศาสนาประวัติ) เรื่องเคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะห์) ปีที่ 6 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนการสอน สาระอัตตาริศา (ศาสนาประวัติ) เรื่องเคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิก

ซอร์ เรื่องเคาะลีฟะฮ์ทั้งสี่ สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะห์) ปีที่ 6 จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง

2. แผนการจัดการเรียนการสอนแบบ

ปกติ สาระอัตตาริค (ศาสนประวัติ) เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตดาอียะห์) ปีที่ 6 จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตดาอียะห์) ปีที่ 6 เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 40 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค จิกซอร์ เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานและนัดหมายวัน เวลาที่จะทำการทดลอง ขั้นตอนการทดลองกับผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. จัดเตรียมความพร้อมของห้องเรียน โดยแบ่งโต๊ะเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน

3. ทดสอบก่อนเรียน

4. ดำเนินการการจัดการเรียนรู้ตามกำหนดการและแผนการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น

5. ทดสอบหลังเรียน

6. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประสิทธิภาพทางการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ วิเคราะห์โดยใช้การเปรียบเทียบค่าร้อยละของคะแนนร้อยละระหว่างเรียนและหลังเรียน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที (t -test)

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับการสอนแบบปกติโดยใช้การทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที (t -test)

4. คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพทางการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 83.52/88.40 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์

แผนการเรียนรู้ที่	ค่าประสิทธิภาพ			การแปลผล
	E_1	E_2	E_1/E_2	
1	80.45	88.18	80.45/88.18	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
2	82.72	86.81	82.72/86.81	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
3	84.09	88.18	84.09/88.18	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
4	86.36	90.45	86.36/ 90.45	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
เฉลี่ยโดยรวม			83.52/88.40	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้อัตตาริค (ศาสนประวัติ) เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย t -test พบว่าหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	t
ก่อนเรียน	22	40	18.22	2.78	32.00**
หลังเรียน	22	40	35.45	2.84	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้อัตตาริค (ศาสนประวัติ) เรื่องเคาะลิฟะฮ์ทั้งสี่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับการสอนแบบปกติ

วิธีการจัดการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	t
เทคนิคจิกซอร์	22	40	35.45	2.84	15.00*
การสอนแบบปกติ	22	40	23.77	2.14	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตีดายะห์) ปีที่ 6 นักเรียนมีความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	การแปลผล
1	นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน	4.60	0.43	มากที่สุด
2	นักเรียนสามารถทำงานเสร็จตามเวลา	4.54	0.41	มากที่สุด
3	นักเรียนสามารถเป็นผู้รับและให้ความช่วยเหลือด้วยการร่วมมือ	4.78	0.60	มากที่สุด
4	นักเรียนแสดงความสามารถของตนเอง	4.45	0.77	มาก
5	ช่วยให้นักเรียนเข้ากับเพื่อนและกล้าแสดงออก	5.00	0.00	มากที่สุด
6	การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	4.30	0.62	มาก
7	นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้	4.50	0.56	มาก
8	นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน	4.65	0.70	มากที่สุด
9	นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้เรียนในลักษณะนี้	4.87	0.81	มากที่สุด
10	นักเรียนมีความสนุก ไม่เบื่อหน่าย	4.76	0.79	มากที่สุด
	เฉลี่ยโดยรวม	4.65	0.57	มากที่สุด

การอภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีประสิทธิภาพสูงกว่าที่กำหนดไว้คือ 83.52/88.40 ทั้งนี้เพราะการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค จิกซอร์ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้อย่างดีและมีความคงทนในการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและครบทุกองค์ประกอบของแผนตามหลักวิชาการตามหลักการของชนาธิป

พรกุล (2551, 2554) และอาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ที่ได้กล่าวถึงการดำเนินการเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบที่จะต้องมีการกระบวนการและรายละเอียด เช่น การจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้อัตผล ประเมินผลการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้และบันทึกผลการเรียนรู้รวมทั้งการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ออกมาดีมีคุณภาพส่งผลต่อประสิทธิภาพดังกล่าว

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์นั้นเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น ณรงค์ สังข์รินทร์ (2549) และนรินทร์ กระพี้แดง (2547) ซึ่งล้วนพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าหลังเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์มีกระบวนการสร้างการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน มีกิจกรรมและสื่อที่สร้างการเรียนรู้ได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในที่ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ (อัญญภัทร์ ปุณณมนัสโรจน์, 2555) โดยผู้วิจัยได้ใช้การอธิบายเนื้อหาวิชาที่เข้าใจง่าย ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายรวมทั้งการจัดกิจกรรมให้ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งทบทวนเนื้อหา ก่อนทำการสอนทุกครั้ง

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการ

เรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติเป็นวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ช่วยให้การงานต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ คือมีการมอบหมายงานที่ชัดเจนมากขึ้นทำให้งานในกลุ่มสำเร็จตามเวลาที่กำหนด และเป็นการสอนที่ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี (ทศนา แหมมณี, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้เทคนิคดังกล่าว เช่น ดาวคลี ศรีวัลย์ (2543) แพรวพรรณ พฤกษ์ศรีรัตน์ (2544) และสุวิมล เขี้ยวแก้ว สุเทพสันติวรานนท์ และอุสมาน สารี (2542) ที่ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ว่าเป็นเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งในการเรียนแบบร่วมมือที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้เนื้อหาใหม่สำหรับผู้เรียน

4. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนสูงสุดคือ นักเรียนเข้ากับเพื่อนและกระตุ้นความกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ เนื่องจากที่ผ่านพบว่า ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์นั้นผู้สอนมักจะเน้นการบรรยายมากกว่าการจัดกิจกรรมกระตุ้นการมีส่วนร่วม นักเรียนโดยไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เบื่อหน่ายในการเรียน (โสภิี วรสวัสดิ์, 2555) อย่างไรก็ตาม การวิจัยในครั้งนี้

แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าวนี้ทำให้นักเรียนมีความสุข ไม่เบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตั้งตัวอยู่ตลอดเวลา ช่วยให้นักเรียนเข้ากับเพื่อนและกระตุ้นความกล้าแสดงออก ซึ่งน่าจะเป็นการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนการสอนประวัติศาสตร์ที่เน้นทักษะการค้นหาและวิเคราะห์เพื่อส่งเสริมให้เรียนรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ตามแนวทางการสอนประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน (สายัณห์ สิทธิโชค, 2553; AC History Units, 2016)

จากผลการศึกษาข้างต้นซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้เรียนมีความชอบในการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์และเทคนิคดังกล่าวมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากว่าเทคนิคดังกล่าวเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มมีการตั้งตัวและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมนั้น จะต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (กรมวิชาการ, 2544) โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ความคิดและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา สร้างสังคมที่มีการร่วมมือ การให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้เกิดจากการให้ผู้เรียนมีบทบาทในการ

เรียนอย่างตื่นตัว (บุปผาชาติ ทัพพิกรณ์, 2540)

อย่างไรก็ตามประเด็นที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดของห้องเรียนที่ค่อนข้างคับแคบ มีที่ว่างน้อย ผู้เรียน ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบจิ๊กซอว์นั้น ควรใช้ห้องเรียนหรือสถานที่ที่มีลักษณะโล่ง กว้าง มีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ (ทิศนา แคมมณี, 2545)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องในเนื้อหาที่ศึกษา
2. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ สามารถใช้สอนร่วมกับ การเรียนการสอนรูปแบบอื่น ๆ จะทำให้มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายมากขึ้น
3. สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ควรเป็นที่โล่ง กว้าง เพื่อเหมาะกับการทำกลุ่ม
4. ควรศึกษาวิจัยการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กับกลุ่ม

ตัวอย่างอื่น ๆ หรือเนื้อหาอื่น ๆ เพื่อติดตามดู
ประสิทธิภาพการสอนต่อไป

แปรอื่น ๆ เช่น ความสามัคคีในการทำงานกลุ่ม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

5. ควรศึกษาวิจัยผลของการสอนโดย
ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ต่อตัว

บรรณานุกรม

- กนกพร แสงสว่าง. (2540). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันในวิชา ส 305 โลกของเราของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้ เทคนิคจิกซอร์กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กรมวิชาการ. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิราพร ยมนา สิริวรรณ ศรีพหล และสมประสงค์ น่วมบุญลือ. (2555). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกลาง จังหวัดภูเก็ต. บทความนำเสนอในการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2 ณ อาคารสัมมนา 12 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วันที่ 4-5 กันยายน 2555.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). ออกแบบการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วีพรีนท์ (1991).
- ณรงค์ สังข์มรินทร์. (2549). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ดาวคลี ศิริวาลย์. (2543). ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนจากการประยุกต์รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทีศนา แคมมณี. (2545). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : นิธิชนแอตเวอร์ไทซิงจำกัด.
- ทีศนา แคมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสุทธาการ พิมพ์จำกัด.
- อัญญภัทร์ ปุณยมนัสโรจน์. (2555). รายงานการวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การศึกษาสภาพการเรียนรู้สอนวิชาประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2556 จาก http://swis.act.ac.th/html_edu/act/temp_emp_research/1541.pdf.
- นรินทร์ กระพี้แดง. (2547). ผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ที่มีทักษะการทำงานร่วมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องระบอบประชาธิปไตย ในรายวิชา ส 402 สังคม

- ศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2540). การเรียนแบบร่วมมือร่วมใจในการสร้างความรู้. เอกสารการประชุม
วิชาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษา ครั้งที่ 7 (วทศ.7) เรื่อง “การเรียนการสอน
วิทยาศาสตร์ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ” วันที่ 13-14 ธันวาคม 2540 จัดโดย สมาคม
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษาไทย เอกสารหมายเลข 2 จำนวน 10 หน้า.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- แพรวพรรณ พงษ์ศรีรัตน์. (2544). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ศึกษาความร่วมมือในการ
ทำงานและสภาพแวดล้อมในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยการ
เรียนแบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งทิวา วิริยาสถิต. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน้าที่ของประชาชนไทย
การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2
ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการเรียนรู้แบบ jigsaw.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรัญญา ดารากัย. (2554). คอลิฟะฮ์ทั้งสี่ในอิสลาม. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2556 จาก
http://sameaf.mfa.go.th/th/important_person/detail.php?ID=2954.
- วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สายัณห์ สิทธิโชค. (2553). หลากหลายเทคนิคการสอนประวัติศาสตร์. วารสารมนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 4 (2) 217-239.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552).
หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์ ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุตริภักดิ์ แก้วระงับ (2548). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และการพัฒนาความคิดวิเคราะห์เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานีในรายวิชา ส41101
สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งยางแดง
พิทยาคม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล เขี้ยวแก้ว สุเทพ สันติวรานนท์ และอุสมาน สารี. (2542). ผลของการเรียนแบบร่วมมือต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 5 (1) : 76-93.

- โสภี วรสาสดี. (2555). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ศาสนาประวัติ ปวช. 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2556 จาก <http://www.sasana.ac.th/upfile/vijai55/.%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B5.pdf>.
- อรรณพ หลอมทอง. (2551). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องประวัติศาสตร์นำรายวิชา ส 41101 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองหัวประชาสรรค์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัจฉราพร ต้นบรรจง. (2545). กระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติเมืองเชียงใหม่กับผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโป่งน้อย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- พะเยาว์ คงยืน สุนนทิพย์ บุญสมบัติ และประพนธ์ เจียรกุลม (2555). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. บทความนำเสนอในการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2 ณ อาคารสัมมนา 12 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วันที่ 4-5 กันยายน 2555.
- Abdekkader, Deina. (2003). **Social justice in Islam**. New Dehli : Goodword Books.
- AC History Units. (2014). **How to teach history**. Retrieved November 29, 2014, from <http://www.achistoryunits.edu.au/teaching-history/how-to-teach-history/teachhist-history-pedagogy.html>.
- Ahmad, Khaliq. (2007). **Management for Islamic perspective: principles and practices**. Kuala Lumpur : IIUM Press.
- Steeves, Kathleen Anderson. (1998). **Working Together to Strengthen History Teaching in Secondary Schools**. Retrieved November 29, 2014, from <https://www.historians.Org/about-aha-and-membership/aha-history-and-archives/archives/working-together-to-strengthen-history-teaching-in-secondary-schools>.